

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב-1992¹

בתוקף סמכותי לפי סעיף 5 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, והיות שהדבר דרוש לדעתי למניעת הטעייה או פגיעה בלקוח, ולאחר התייעצות עם הועדה המייעצת ובאישור שר האוצר, אני קובע כללים אלה:

פרק א': פרשנות

1. בכללים אלה –
"הלוואה לדיור" – הלוואה שניתנה לשם רכישת דירת מגורים או במישכון של דירת מגורים;
"חשבון עובר ושב" – לרבות חשבון חוור דביטורי;
"להודיע" – להודיע ללקוח בכתב;
"לוח בסניף" – מסך או לוח שהוצגו במקום בולט לעין בסניף התאגיד הבנקאי, וכן דף מידע שהונח ברלפק שבו מתבצעות העיסקות הנוגעות לעניין;
"מדר" – מדרד מחירים או שער מטבע חוץ;
"מסגרת אשראי" – סכום מרבי שתאגיד בנקאי הסכים מראש לכבד במסגרתו משיכות מחשבון עובר ושב של הלקוח;
"מסלול" – כהגדרתו בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008;
"ריבית בסיסית" – שיעור ריבית בסיסית (Prime Rate) או סוג ריבית ידוע כגון "ליבור" או "ריבית חשב";
"ריבית חריגה" – התוספת לריבית, הנגבית על יתרות החורגות ממסגרת האשראי;
"ריבית מתואמת שנתית" – שיעור ריבית המתקבל על ידי ייחוס שיעור ריבית לתקופה של שנה, המבוסס על חישוב של 365 ימים בשנה, בהתחשב במרכיב של ריבית דריבית אם תשלום הריבית נעשה תקופתית, והמחושב בדרך המובאת בתוספת א';

1. ק"ת 5471, התשנ"ב (15.9.1992), עמ' 1512.
תיקונים:
ק"ת 5527, התשנ"ג (15.6.1993), עמ' 889 (תחילת תוקף: 15.6.1993);
ק"ת 5546, התשנ"ג (13.9.1993), עמ' 1170 [התשנ"ג (מס' 2)] (תחילת תוקף: 1.1.1994) (תיקוני טעויות: התשנ"ד 84, 244);
ק"ת 5636, התשנ"ה (3.11.1994), עמ' 300;
ק"ת 6211, התשס"ג (28.11.2002), עמ' 230;
ק"ת 6226, התשס"ג (12.2.2003), עמ' 515 [התשס"ג (מס' 2)];
ק"ת 6261, התשס"ג (2.9.2003), עמ' 1082 [התשס"ג (מס' 3)];
ק"ת 6673, התשס"ה (21.5.2008), עמ' 907;
ק"ת 7430, התשע"ה (7.10.2014), עמ' 16 (ת"ט בק"ת 7443, התשע"ה, עמ' עמ' 232).
ק"ת 7469, התשע"ה (30.12.2014), עמ' 554 [התשע"ה (מס' 2)].

הגדרות
[תיקונים: התשס"ג,
התשע"ה, התשע"ה
(מס' 2)]

"תוספת סיכון" – התוספת לריבית הבסיסית;

"תנאי עסק כלליים" או "הסכם מסגרת" – הסכם שבו מפורטים התנאים הכלליים לפיהם מתנהלים סוגי החשבון שאליהם הוא מתייחס;
"תנאים משתנים" – תנאים בהסכם מסגרת המשתנים מפעם לפעם לעיסקות מסוימות בהתקיים תנאים מסויימים.

פרשנות
[תיקונים: התשנ"ג,
התשנ"ג (מס' 2),
התשנ"ג]

2. (א) בכל מקום בכללים אלה שבו יש התייחסות לריבית תעריפית, הכוונה לשיעור ריבית לתקופה של שנה, אלא אם כן התאגיד הבנקאי הודיע במפורש אחרת.
(ב) בכל מקום שבו נאמר בכללים אלה כי יש לפרט, לגבי אשראים במטבע ישראלי שאינם צמודים ופיקדונות במטבע ישראלי, את שיעור הריבית, יצויין גם שיעור הריבית המתואמת השנתית. הוראה זו לא תחול אם לא נקבע מראש מועד לתשלום הריבית.
(ג) בכל מקום שבו נאמר בכללים אלה, כי יש להודיע על שינוי בשיעור ריבית, יצויין גם השיעור החדש של הריבית.
(ד) בכל מקום שבו נקבע בכללים אלה כי יש לגלות ללקוח תנאי הצמדה למרד, יש לציין גם האם ההצמדה חלה רק במקרה של עליית המרד, או גם במקרה של ירידת המרד.

פרק ב': הסכמים

3. (א) הסכם מן הסוגים המפורטים להלן בין תאגיד בנקאי לבין לקוח, יערוך אותו התאגיד הבנקאי בכתב ויתן ללקוח אפשרות לעיין בהסכם לפני חתימתו:
(1) הסכם לתנאי עסק כלליים;
(2) הסכם פתיחת חשבון עובר ושב וניהולו;
(3) הסכם להפקדת כספים לזמן קצוב לתקופה העולה על שנה;
(4) הסכם למתן אשראי, למעט העמדה חר-צדדית של מסגרת אשראי בידי התאגיד הבנקאי;
(5) הסכם פקדון ניירות ערך למשמרת;
(6) ייפוי כוח או הרשאה מסוג אחר;
(7) הסכם ערבות לטובת התאגיד הבנקאי;
(8) הסכם לקבלת כרטיס להפעלת מסוף בנק לשם ביצוע עיסקה;
(9) הסכם בנושא הוראות טלפוניות.

עריכת הסכמים
בכתב
[תיקונים: התשנ"ג
(מס' 2), התשע"ה
(מס' 2)]

(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם, אם המפקח הורה על כך בתוקף סמכותו לפי סעיף 5(1ג) לפקודת הבנקאות, 1941, לגבי סוגי חשבונות או בתנאים מסויימים, הכול כפי שהורה.

2א) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן א), היה הסכם מן הסוגים המפורטים בסעיף קטן א) חוזה אחיד, כהגדרתו בחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982, יפרסם אותו התאגיד הבנקאי באתר האינטרנט שלו.

ב) במקרה שנערך הסכם מסגרת, תתואר העיסקה הנפרדת במסמך משלים, שבו יפורטו העניינים והתנאים המשתנים, ובין היתר, סכום, מועד פרעון ושיעור הריבית.

ג) במקרה שלא נערך הסכם בכתב, תלווה העסקה במסמך שבו יפורטו תנאיה.

4. א) עותק הסכם מאלה המפורטים בסעיף 3 ועותק מכל מסמך, אשר יש בו התחייבות של התאגיד הבנקאי או של הלקוח או שיש בו הוראה לתאגיד הבנקאי לבצע עיסקה, יימסרו ללקוח סמוך לאחר חתימתם ביד הלקוח ואם לא נדרשת חתימת הלקוח כאמור בסעיף 3א) – סמוך לאחר קבלת הסכמת הלקוח לתוכנם; לעניין סעיף זה, יראו כמסירה ללקוח גם את הצגת ההסכם או המסמך בחשבונו של הלקוח באתר התאגיד הבנקאי או שליחתו באמצעות דואר אלקטרוני ובלבד שניתנה ללקוח האפשרות להרפיש ולשמור את ההסכם או המסמך שהוצג לו או שנשלח אליו כאמור; נערך ההסכם או את המסמך בנוכחות הלקוח, והלקוח בחר שההסכם או המסמך יימסרו לו בדרך של הצגתם בחשבונו באתר התאגיד הבנקאי או שליחתם אליו בדואר אלקטרוני, תידרש נוסף על חתימתו על ההסכם או המסמך או להסכמתו לתוכנם, לפי העניין, הסכמת הלקוח בכתב ובנפרד למסירה בדרך כאמור.

ב) נעשה הסכם מאלה המפורטים בסעיף 3 בדרך של פנייה מאת הלקוח, הטעונה הסכמה בכתב של התאגיד הבנקאי, ימציא התאגיד הבנקאי ללקוח – בסמוך לאחר ההסכמה – עותק חתום מטופס הפנייה; הסכים התאגיד הבנקאי במסמך נפרד בכתב לפנייה או לחלק ממנה, או הסכים לקבלה בשינויים, ימציא ללקוח עותק גם מאותו מסמך.

5. א) לגבי כלל הלקוחות ינהג התאגיד הבנקאי כלהלן:
1) יודיע על שינויים הנוגעים לתנאי ניהול החשבון, לרבות על שינויים בתעריפונים העמלות של התאגיד הבנקאי, המפורסמים בהתאם לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, שבועיים לפחות לפני מועד השינוי;
2) על אף האמור בפסקה 1), תאגיד בנקאי יודיע על השינויים האלה שלושה ימי עסקים לפחות לפני מועד השינוי;

א) שינוי בשיעור הריבית הבסיסית;

ב) שינוי בשיעור המרבי של תוספת הסיכון;

ג) שינוי בשיעור המרבי של הריבית החריגה;

ד) שינוי בעמלת הקצאת האשראי;

מסירת עותקי
הסכמים
[תיקון התשע"ה
(מס' 2)]

הודעה על שינויים
[תיקון התשע"ה
(מס' 2)]

היה השינוי כאמור בפסקאות משנה (א) עד (ד) נובע מהוראת דין או מהוראת רשות מוסמכת, יודיע התאגיד הבנקאי על השינוי במועד האמור, אם הדבר ניתן;

(3) על אף האמור בפסקאות (1) ו-(2), רשאי התאגיד הבנקאי להודיע על שינוי שנעשה לטובת הלקוחות עד שלושה ימי עסקים לאחר השינוי;

(4) הודעות על שינויים כאמור בסעיף קטן זה יפורסמו בשני עיתונים יומיים, על גבי לוח בסניף וכן במקום בולט באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי תחת הכותרת "הודעות על שינויים"; הודעה על שינויים כאמור בפסקה (א)2 עד (ד) תהיה כמפורט בתוספת ב';

(5) אם השינוי מתייחס להעלאת תעריפי עמלות הקשורות לשירותים בנקאיים מתמשכים, לרבות דמי ניהול חשבון עובר ושב, דמי שכירת כספת, עמלות על מכירת ניירות ערך, עמלה בעד פעולת פקיד ועמלה בעד פעולה בערוץ ישיר, יודיע התאגיד הבנקאי ללקוח גם בכתב על השינוי שבועיים לפחות לפני מועד תחילת השינוי;

(6) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על סוגי ריביות ששיעוריהם משתנים מדי יום.

(ב) לגבי לקוח מסוים ינהג התאגיד הבנקאי כלהלן:

(1) יודיע על שינויים הנוגעים לתנאי ניהול החשבון, לרבות על סיומן של הטבות שניתנו לתקופה העולה על 3 חודשים, שבועיים לפחות לפני מועד השינוי, או מועד סיום ההטבה, לפי העניין; היה חידוש ההטבה מותנה בהמצאת מסמכים, יציין זאת התאגיד הבנקאי בהודעתו;

(2) על אף האמור בפסקה (1), רשאי התאגיד הבנקאי להודיע על שינוי שנעשה לטובת הלקוח עד שלושה ימי עסקים לאחר השינוי;

(3) בסעיף קטן זה, "לקוח מסוים" – לקוח שלגביו קבע התאגיד הבנקאי תנאים מיוחדים הנוגעים להתקשרות בינו ובין התאגיד הבנקאי והנובעים ממאפייני חשבונו של הלקוח או מהשתייכותו לקבוצת לקוחות.

5א. כל מקום בהוראות אלה שמוטלת בו חובת הודעה על גבי לוח בסניף או ניתנת אפשרות לצאת ידי חובת הודעה באמצעות לוח בסניף, יראו לענין סניף של תאגיד בנקאי אשר אינו נותן שירותי דלפק ללקוחותיו, כאילו במקום הודעה על לוח נאמר לגביו הודעה באמצעות מענה קולי שיועמד לשימוש הלקוחות.

מענה קולי
(תיקון התשס"ג)

6. תאגיד בנקאי המוסר ללקוחות מסמכים שבהם מתוארות פעולות בסימולים בלבד, יעמיד לרשות הלקוח את מפתח הסימול.

מסירת מפתח
לסימולים

1. תחילתו של ס"ק 5(ב)1 ביום 1.4.2015.

פרק ג': גילוי נאות בפקדונות ובחשבונות עובר ושב בזכות

- פרטים בהסכם להפקדת כספים [תיקונים: התשנ"ג (מס' 2), התשס"ג (מס' 2)]**
- 7. (א) בהסכם להפקדת כספים או במסמכי ההשלמה של הפקדה כאמור, יפורטו הפרטים הבאים:**
- (1) סכום הפקדון;
 - (2) תקופת הפקדון ותנאי הפרעון, לרבות מועדי הפרעון ותנאי חירוש הפקדון; אם החירוש הוא לתקופה שאינה זהה לתקופה הקודמת – התקופה הנוספת;
 - (3) שיעור הריבית, תקופות חישובה ומועד פרעונה; אם רשאי התאגיד הבנקאי לשנותם, יפורטו התנאים לשינוי;
 - (4) (בוטלה);
 - (5) היה הפקדון צמוד למרד או לבסיס אחר, יפורטו גם:
 - (1) סוג ההצמדה והבסיס לחישובה;
 - (2) שיעור ההצמדה;
 - (3) האם ההצמדה חלה גם על הריבית;
 - (4) הזמן המזערי או המרבי שבו מותנית הצמדת הקרן או הריבית.
- (ב) בהסכם להפקדת כספים לתקופה העולה על שנה או במסמכי ההשלמה של הפקדה כאמור, יפורטו, בנוסף לפרטים המצויינים בסעיף קטן (א), גם פרטים אלה:**
- (1) ההגבלות על העברת הפקדון לאחר; אולם אם ההגבלה היא על פי דין, רשאי התאגיד הבנקאי לציין רק את עצם קיומה ואת מקור ההגבלה;
 - (2) ההטבות האחרות הניתנות למפקיד והתנאים לקבלתן;
 - (3) בפקדון שחלות עליו הוראות חוק לעידוד החסכון, הנחות ממס הכנסה וערבות למילוות, התשט"ז-1956, תנאי פטור, מלא או חלקי, ממס על ריבית והצמדה או על הטבה אחרת;
 - (4) במקרה של הפקדות מזמן לזמן – גם סדרי ההפקדות וקיום מגבלות לגבי גובה הסכום שניתן להפקדה ומועדי ההפקדה;
 - (5) בפקדון שניתן לפרעון גם לפני מועד הפרעון הסופי – תנאי הפרעון המוקדם.
- (ג) (בוטל).
- 8. סמוך למועד תשלום או זיכוי ריבית על פקדון לפי סעיף זה, יודיע התאגיד הבנקאי על שיעור הריבית, התקופה שאליה מתייחסת הריבית וסכומה; שולמה ריבית או זוכתה ריבית על פקדונות יותר מפעם בחדוש, רשאי התאגיד הבנקאי להודיע כאמור רק פעם בחדוש.**
- תשלום או זיכוי ריבית**

פקדונות מתחדשים

9. (א) פקדונות המתחדשים מוזמן לזמן בהתאם להוראות שנתן הלקוח מראש, לא ייחשבו בעת החידוש כפקדונות חדשים לענין סעיף 7.

(ב) לגבי פקדונות קצובים לשנה ומעלה, יודיע התאגיד הבנקאי על מועד חידוש הפקדון לפחות עשרים ואחד ימים – אך לא יותר מארבעים וחמישה ימים – לפני החידוש; בהודעה יצויין, כי המירע לגבי שיעור הריבית על הפקדון שיחודש, יעמוד לרשותו של הלקוח בסניף, החל ביום החידוש.

שבירת פקדון
[תיקון התשנ"ג
(מס' 2)]

10. (א) היה המפקיד זכאי על פי הסכם ההפקדה למשוך את הפקדון שלא במועדים הקבועים בהסכם, וביקש המפקיד למשוך את הפקדון כאמור, יגיש המפקיד את הבקשה על גבי טופס שיוחד לענין זה, שבו יפורט המועד הקרוב שבו ניתן למשוך את הכספים ללא שבירת הפקדון, וכן השינויים בתנאי הפקדון המקוריים הכרוכים במשיכת הפקדון לפני תום תקופתו או העקרונות שנקבעו לגבי שבירת פקדון מאותו סוג.

(ב) לא הוסכם מראש כי המפקיד זכאי כאמור בסעיף קטן (א), והמפקיד ביקש למשוך את פקדונו לפני תום התקופה המוסכמת והתאגיד הבנקאי נענה לבקשתו, יגיש המפקיד את הבקשה על גבי טופס שבו יפורטו השינויים בתנאי הפקדון המקוריים, הכרוכים במשיכת הפקדון לפני תום תקופתו, או העקרונות שנקבעו לגבי שבירת הפקדון מאותו סוג, ואין צורך לפרט את התוצאות המדוייקות הנוגעות לפקדון המסויים.

הודעה מוקדמת על פרעון הפקדון
[תיקון התשנ"ג]

11. (א) לא יאוחר מעשרים ואחד ימים – אך לא יותר מארבעים וחמישה ימים לפני מועד פרעונו של פקדון קצוב לשנה ומעלה אשר אינו מתחדש, יודיע התאגיד הבנקאי את הפרטים הבאים:

(1) הסכום העומד לזכות המפקיד בעת עריכת ההודעה; אם סכום זה איננו הסכום הסופי שיעמוד לזכות המפקיד ביום הפרעון, יפורטו המרכיבים שיהוו בסיס לחישוב הסופי;

(2) המועד שבו יזכה חשבון המפקיד;

(3) ההשלכות של אי משיכת כספי הפקדון במועד.

(ב) האמור בסעיף קטן (א) לא יהול על פקדון קצוב לשנה ומעלה הנפרע לשיעורים, ובלבד שהתקופה שבין תשלום לתשלום לא תעלה על שלושה חודשים.

הודעה לאחר פרעון הפקדון
[תיקון התשנ"ג
(מס' 2)]

12. (א) עם פרעון של כל פקדון לזמן קצוב, ולא יאוחר מתום שלושים ימים ממועד הפרעון, יודיע התאגיד הבנקאי פרטים אלה:

(1) סכום הפקדון;

(2) סכום הריבית;

- (3) שיעור הריבית;
- (4) סכום הפרשי ההצמדה;
- (5) המדרים או השערים שלפיהם חושבו הפרשי ההצמדה;
- (6) תקופת הפקדון.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על פקדונות אלה:
- (1) פקדון שנפרע תוך שלושה חודשים ממועד ההפקדה – ובלבד שהפרטים המפורטים בסעיף קטן (א) צוינו במסמך בעת הפקדת הכספים;
- (2) פקדון לזמן קצוב שאינו צמוד – ובלבד שהפרטים המפורטים בסעיף קטן (א) צוינו בהודעה מוקדמת על פרעון הפקדון, כמפורט בסעיף 11.
- (ג) בפקדון הנפרע בתשלומים יודיע התאגיד הבנקאי את הפרטים שבסעיף קטן (א)(2) עד (5) וכן סכום כל תשלום ותקופת הריבית לענין אותו תשלום.

12.A. ברף חשבון עובר ושב יצויין שם החשבון וסוגו.

ציון סוג חשבון
[תיקון התשנ"ג
(מס' 2)]

13. (א) תאגיד בנקאי המשלם ריבית על יתרות זכות בחשבון עובר ושב, יצויין על גבי לוח בסניף ובאתר האינטרנט שלו פרטים אלה:

חשבון עובר ושב
זכות
(תיקון התשע"ה)

- (1) אם ההצטרפות להסדר האמור הינה אוטומטית או אם על הלקוח לחתום על הסכם מיוחד;
- (2) פירוט הסכום המזערי והמרבי, אם נקבעו כאלה, שעליהם משלם התאגיד הבנקאי ריבית;
- (3) שיעור הריבית;
- (4) מועדי זקיפת הריבית.

(ב) בעת זיכוי חשבון עובר ושב בריבית, יודיע התאגיד הבנקאי, לפי בקשתו של הלקוח, את שיעורי הריבית, התקופה שאליה מתייחסת הריבית וסכומה.

14. תאגיד בנקאי יציג בכל סניפיו ובאתר האינטרנט שלו לוח שיישא את הכותרת: "שיעורי ריבית על פקדונות", שבו יפורטו שיעורי הריבית המזעריים שהבנק משלם לכל סוגי הפקדונות שהתקופות לפרעונם אינן עולות על שנה; חל שיעור הריבית המזערי רק על מספר קטן של פקדונות, יפורטו שיעורי הריבית לפקדון שכיח; לכל סוג פקדון יפורטו שיעורי הריבית התעריפית, תוך ציון התקופה שעליה הוא חל.

לוח שיעורי ריבית
על פקדונות
(תיקון התשע"ה)

פרק ד': גילוי נאות באשראי ובהחכרה מימונית

15. בהסכם למתן אשראי לזמן קצוב, או במסמכי ההשלמה, יציין התאגיד הבנקאי את הפרטים הבאים:
- הסכם למתן אשראי לזמן קצוב [תיקון התשס"ג (מס' 2)]
- (1) סכום ההלוואה;
 - (2) שיעור הריבית על ההלוואה ותקופת חישוב הריבית;
 - (3) תקופת ההלוואה, סכומי הפרעון של הקרן ושל הריבית ככל שהיא ידועה בעת חתימת ההסכם, ומועדיהם (להלן – לוח תשלומים);
 - (4) (בוטלה);
 - (5) האם יש אפשרות לפרעון מוקדם של ההלוואה, ואם כן – תנאי הפרעון המוקדם, במידה שהם ידועים במועד חתימת ההסכם;
 - (6) בהלוואה צמודה למדר או לבסיס אחר, יצויינו גם הפרטים הבאים:
 - (א) סוג ההצמדה, שיעורה ובסיס ההצמדה;
 - (ב) על אלו רכיבים בהלוואה חלה ההצמדה;
 - (7) בהלוואה בריבית משתנית, יצויינו גם מרכיבי הריבית המשתנית (סוג הריבית הבסיסית, התוספת לה וכדומה), העקרונות לשינוי שיעור הריבית, מועד השינוי או האירועים שבעקבותיהם ישונו השיעורים;
 - (8) אם הריבית הבסיסית נקבעת על פי שיעור ריבית בחו"ל ואין לתאגיד הבנקאי שליטה על הקביעה, יצויינו גם הפרטים הבאים:
 - (א) שוק הכספים בחו"ל שעל פיו ייקבע שיעור הריבית;
 - (ב) שם הבנק או מיצוע של מספר בנקים, או אמצעי התקשורת השעה ותקופת האשראי, שעל פיהם ייקבע שיעור הריבית.
16. (א) על אף האמור בסעיף 15(3), מסירת לוח תשלומים ללקוח, יכול שתהיה סמוך לאחר מועד חתימת ההסכם.
- (ב) סמוך לאחר מועד ביצוע פירעון מוקדם של 10% לפחות מיתרת הלוואה לזמן קצוב, יודיע התאגיד הבנקאי ללקוח על יתרת ההלוואה שטרם נפרעה לפי מרכיביה (קרן, ריבית והפרשי הצמדה), וישלח לו לוח תשלומים מעודכן.
- (ג) השתנה שיעור הריבית בהלוואה אשר הריבית בה משתנה במועדים הקבועים בהסכם ההלוואה, ישלח התאגיד הבנקאי ללקוח לוח תשלומים המחושב לפי השיעור החדש של הריבית, לגבי התקופה שבה יחול שיעור הריבית החדש.
- מסירת לוח תשלומים (תיקונים: התשנ"ג, התשס"ג)

- הרכב תשלום ראשון**
(תיקון התשס"ג)
- 16א.** בהלוואה לרידור לא יהול האמור בסעיפים 15(3) ו-16 אלא אם כן ביקש הלקוח למסור לו את לוח התשלומים; לא ביקש הלקוח כאמור, יציין התאגיד הבנקאי פרטים אלה:
- (1) תקופת ההלוואה;
 - (2) מועדי התשלומים;
 - (3) סכום הפירעון של התשלום הראשון לפי מרכיביו (קרן, ריבית וחזיבים אחרים).
- 17.** (בוטל).
- שינויים בשיעורי הריבית באשראי**
[תיקון התשע"ה
(מס' 2)]
- 17א.** (א) ביקש הלקוח הלוואה צמודה לתקופה העולה על שנה, הנפרעת בתשלומים תקופתיים ביום פירעון אחד, ומועד ביצוע ההלוואה אינו חל באותו יום פירעון של החודש, ועקב כך סכום התשלום הראשון שונה מהסכומים שנקבעו לתשלומים התקופתיים, יודיע התאגיד הבנקאי על הרכב התשלום הראשון.
- (ב) לפני קביעת המועד לביצוע הלוואה כאמור ביום שאינו יום הפירעון שנקבע לתשלומים התקופתיים, יודיע התאגיד הבנקאי על הפרטים הקשורים למועד ביצוע ההלוואה וההשלכות הכספיות.
- 17ב.** פיגר הלקוח בתשלום הלוואה לתקופה העולה על 3 שנים, הנפרעת בתשלומים תקופתיים, ותקופת הפיגור עולה על חודשיים, יודיע התאגיד הבנקאי על סכומי הפיגור, ושיעור ריבית הפיגורים; התאגיד הבנקאי יודיע, לפי בקשתו של הלקוח, את אופן חישוב סכום הפיגורים.
- ההסכם למתן אשראי בחשבון עובר ושב**
(תיקון התשס"ג)
- 18.** (א) בהסכם למתן אשראי בחשבון עובר ושב או במסמכי ההשלמה של מתן אשראי כאמור, יציין התאגיד הבנקאי את הפרטים הבאים:
- (1) סכומי מסגרות האשראי לסוגיהן ותקופותיהן;
 - (2) שיעור עמלת הקצאת האשראי;
 - (3) שיעור הריבית לכל סוג ומסגרת ושיעור ריבית חריגה;
 - (4) תקופת חישוב הריבית;
 - (5) כל חיוב אחר הקשור ישירות למתן האשראי.
- (ב) עשה התאגיד הבנקאי הסדר מיוחד ברבר מסגרות אשראי לקבוצת לווים, רשאי הוא שלא להודיע כאמור ללקוחות השייכים לקבוצה, אם דאג לכך שהודעות כאמור יימסרו להם על ידי גורם המייצג את הקבוצה לצורך ההסדר.
- (ג) (בוטל).

19. שינויים במרכיבי עלות אשראי בחשבון עובר ושב [תיקונים: התשס"ג, התשע"ה, התשע"ה (מס' 2)] (בוטל).
20. (א) בעת חיוב חשבון עובר ושב בריבית, יודיע התאגיד הבנקאי, לפי בקשתו של הלקוח, את הנתונים הבאים:
- (1) מסגרת האשראי המאושרת;
 - (2) שיעורי הריבית התעריפית על האשראי במסגרת המאושרת (להלן – האשראי המאושר);
 - (3) שיעורי הריבית התעריפית על האשראי החורג מהמסגרת המאושרת (להלן – האשראי החריג);
 - (4) סך כל מספרי הריבית לחובה וסכום הריבית על האשראי המאושר;
 - (5) סך כל מספרי הריבית לחובה וסכום הריבית על האשראי החריג;
 - (6) סך כל החיוב בריבית.
- (ב) חלו שינויים בשיעורי הריבית במשך התקופה המדווחת, יפרט התאגיד הבנקאי בנפרד כאמור בפסקאות (2) עד (5) שבסעיף קטן (א), את שיעורי הריבית שהיו בתוקף בכל אחת מתקופות המשנה של התקופה המדווחת.
- (ג) התאגיד הבנקאי יודיע ללקוח את הנתונים כאמור בסעיף זה תוך 10 ימים מקבלת בקשת הלקוח.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), במקרה של חיוב בסכום העולה על 200 שקלים חדשים – אם החיוב הוא רבעוני, או בסכום העולה על 60 שקלים – אם החיוב הוא חדשי, יודיע התאגיד הבנקאי את הנתונים אף ללא בקשת הלקוח.
21. (א) תאגיד בנקאי הנותן ליחיד הלוואה לתקופה קצובה בסכום שאינו עולה על 500,000 שקלים חדשים, ובהלוואה לדיור – בסכום שאינו עולה על 1,000,000 שקלים חדשים, והמחייב את הלקוח גם בעמלות ובחיובים נוספים המנוכחים מהסכום המקורי של הלוואה, או שהלקוח נדרש לשלם בנפרד (להלן – חיובים נוספים), יגלה ללקוח גם את שיעור העלות האפקטיבית השנתית של הלוואה, המתבסס על שיעור הריבית לפי הסכם הלוואה בהתייחס לסכום הלוואה המוקטן – לאחר ניכוי החיובים הנוספים, שסכומם ידוע או ניתן לבירור במועד חתימת הסכם הלוואה;
- (ב) תאגיד בנקאי הנותן ליחיד הלוואה כאמור בסעיף קטן (א) בסכום העולה על 500,000 שקלים חדשים, ובהלוואה לדיור – בסכום העולה על 1,000,000 שקלים חדשים, יגלה ללקוח את שיעור העלות האפקטיבית השנתית של הלוואה, כאמור בסעיף קטן (א), אם ביקש זאת הלקוח.

גילוי עלות אפקטיבית של הלוואה לתקופה קצובה [תיקונים: התשנ"ג (מס' 2), התשס"ג]

(ג) לגבי הלוואה כאמור בסעיף קטן (א), הניתנת בשיעורי ריבית משתנים, יחושב שיעור העלות האפקטיבית השנתי, בהתייחס לשיעור הריבית שהיה בתוקף ביום ביצוע הלוואה.

22. בהסכם החכרה מימונית או במסמכי ההשלמה של ההסכם, יציין התאגיד הבנקאי, בין היתר, את הפרטים הבאים:

החכרה מימונית
[תיקון התשנ"ג
(מס' 2)]

- (1) המחיר היסודי של הציוד המוחכר;
- (2) מרכיבי המחיר הכולל של הציוד המוחכר;
- (3) תקופת החכירה;
- (4) תנאי ההצמדה;
- (5) סכום העמלה והחיובים הנוספים שבהם יחוייב החוכר במעמד חתימת ההסכם, או סמוך למועד זה, לשם כיסוי הוצאותיו הכלליות של המחכיר;
- (6) גובה דמי החכירה התקופתיים;
- (7) שיעור הריבית המתואמת השנתית הגלומה בדמי החכירה על פי החישוב שבתוספת ג'; לענין זה, "שיעור הריבית" – סך כל התשלומים שעל החוכר לשלם מעל למחיר היסודי של הציוד המוחכר, כשהם מחולקים במחיר היסודי של הציוד המוחכר;
- (8) התרופות העומדות לתאגיד הבנקאי במקרה של פיגורים בתשלומים;
- (9) הסכום שעל החוכר יהיה לשלם למחכיר בעת מימוש זכות הרכישה.

פרק ה': גילוי נאות בעיסקה עתידית

23. תאגיד בנקאי העושה עיסקה עתידית או עיסקה לזכות עתידית עם לקוח, יגלה ללקוח לפני ההתקשרות לביצוע העיסקה, את הפרטים הבאים:

מידע בעיסקה
עתידית

- (1) מחיר העיסקה, אם הוא נקבע בעת ההתקשרות לביצוע העיסקה, והאם בנוסף לו מחוייב הלקוח בעמלות מסוג כלשהו;
- (2) האם מחיר העיסקה נקבע בידי התאגיד הבנקאי או אם מחיר העיסקה זהה למחיר של עיסקה מקבילה שהוא מבצע עם אחר;
- (3) אם מחיר העיסקה נקבע בידי התאגיד הבנקאי – המחיר שבו הוא היה מוכן לבצע, באותו מועד, עיסקה הפוכה או ההפרש בין מחיר העיסקה לבין מחיר העיסקה המקבילה המבוצעת על ידי התאגיד הבנקאי עם אחר או העקרונות לחישוב ההפרש האמור, לרבות שיעור ההפרש בין העיסקה לעיסקה המקבילה.

24. תאגיד בנקאי יהא פטור מגילוי מחיר העיסקה ומגילוי האמור בסעיף 23(3), אם התקיימו כל אלה:

פטור מגילוי פרטים
מסויימים בעיסקה
עתידית

(1) ערך העיסקה אינו עולה על סכום שפורסם על גבי לוח בסניפים שלגביו הבנק אינו נוהג לבצע עיסקה בסמוך למתן ההוראה, אלא הוא נוהג לבצעה יחד עם עיסקאות אחרות;

(2) התאגיד הבנקאי מפרסם בכל יום עסקים גליון שערי עיסקאות מאותו סוג ולתקופות מקובלות, ומחיר העיסקה ייקבע על סמך גליון השערים שיתפרסם בסמוך לאחר ביצוע העיסקה.

25. תאגיד בנקאי יהיה פטור מגילוי הפרטים שבסעיף 23 אם היקף עיסקאותיו של הלקוח בשנה שקדמה לביצוע העיסקה עלה על מיליון דולר של ארה"ב ונתקיימו גם כל אלה:

(1) הלקוח פנה במסמך נפרד בכתב לתאגיד הבנקאי והסכים שלא יימסר לו המידע האמור;

(2) ניתן ללקוח מידע כאמור בסעיף 23(2).

פטור מגילוי
הפרטים בעיסקה
עתידיה

פרק ו': גילוי עמלות, עלות שירות ושערי מטבע

[תיקון התשס"ג
(מס' 2)]

26. תאגיד בנקאי יאפשר לתאגיד, שאינו עסק קטן, בהגדרתו בכללי הבנקאות (שירות כלקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, לקבל את תעריפון שירותיו בסניפיו ובאמצעות אתר האינטרנט שלו.

תעריפון
(תיקון התשס"ח)

26א. (א) בעת מתן שירות יודיע התאגיד הבנקאי ללקוח את עלות השירות, ככל שזו ידועה בעת מתן השירות, כמפורט להלן:

גילוי עלות שירות
[תיקונים:
התשס"ג (מס' 2),
התשס"ח]

(1) נכח הלקוח בסניף התאגיד הבנקאי בעת קבלת השירות, ימסור התאגיד הבנקאי ללקוח מסמך המפרט את השירות שיבוצע ואת עלותו, ויחתים אותו עליו טרם ביצוע השירות;

(2) ביקש הלקוח לקבל שירות באמצעות הטלפון, יודיע התאגיד הבנקאי ללקוח בעל פה את עלות השירות טרם ביצועו; נשלח ללקוח מסמך המפרט את פרטי השירות שנתבקש, תפורט גם עלות השירות;

(3) ביקש הלקוח לקבל שירות באמצעות מסוף מחשב או אמצעי אחר בעל צג המשמש לתקשורת מקוונת, לרבות טלפון סלולרי, יודיע התאגיד הבנקאי ללקוח על גבי הצג את עלות השירות טרם ביצועו, ויבקש את הסכמתו למתן השירות;

(4) ביצע התאגיד הבנקאי ביוזמתו או ביוזמת צד שלישי פעולה הכרוכה בעמלה, ונשלחה ללקוח הודעה על ביצוע הפעולה, תכלול ההודעה גם את מהות העמלה, שיעורה, סכומה ודרך חישובה;

(5) לענין סעיף זה, "עלות שירות" – מהות העמלה או תשלום אחר הקשור לשירות, לרבות עמלות או הוצאות הנגבות באמצעות התאגיד הבנקאי בעבור צד שלישי,

שיעורו, סכומיהן, דרך חישובן ומועדי תשלומן; היה השירות שירות מתמשך – גם עמלה בשל ביטול השירות, לרבות עמלת מינימום הנגבית בשל הפסקת שירות לפני תום התקופה שבשלה שולמה עמלה.

(ב) המפקח רשאי לפטור מהוראות סעיף זה שירות בנקאי בעל מאפיינים מיוחדים, אשר קיום הוראות סעיף זה בידי התאגיד הבנקאי עמל לפגוע באופן מהותי בזמינותו או באיכותו של השירות, וכן לפטור מהוראותיו שירות כאמור בסעיף 43(4).

26ב. תאגיד בנקאי ימסור לכל אדם המבקש לפתוח חשבון למטרת עסק, דף הסבר, במסמך נפרד, אשר יכלול הבהרות אלה:

- (1) המשמעות המעשית של סיווג החשבון כחשבון "עסק קטן" לעניין תעריפון השירותים;
- (2) משמעות המונחים "עסק קטן" ו"רוח שנת" כהגדרתם בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008.

דף הסבר לעסק קטן
(תיקון התשע"ה)

26ג. תאגיד בנקאי ימסור ללקוח המבקש להצטרף למסלול, טרם הצטרפותו, מידע בכתב על סכומי העמלות שנגבו ממנו במהלך הרביע שלפני הרביע שקדם למועד הגשת בקשת ההצטרפות, בעד השירותים הכלולים במסלול, לרבות עמלת השלמה למינימום, אם ישנה, לפי פירוט של סוגי הפעולות שביצע ומספרן בחלוקה לחודשים; המפקח רשאי לתת לתאגיד בנקאי מסוים הוראות שונות לעניין המידע שיימסר ללקוח כאמור.

הצטרפות למסלול
(תיקון התשע"ה)

27. (בוטל).

(תיקון התשס"ג)

28. בכל מקום בסניף של תאגיד בנקאי שבו מבוצעות עסקאות קנייה או מכירה של מטבע חוץ, יוצג במקום בולט לעין לוח שבו יפורטו שערי החליפין לקנייה ולמכירה של שטרי כסף במטבע חוץ ושל העברות והמחאות. המידע האמור יפורט גם באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי.

מחיר מטבע חוץ
(תיקון התשע"ה)

פרק ז': הוראות וסמכויות שונות

29. הוראות כללים אלה בדבר משלוח הודעות ללקוח אינן חלות על הודעות ללקוח שמקום מושבו מחוץ לישראל ואשר לא מסר כתובת בישראל למשלוח הודעות, אלא אם כן ביקש הלקוח במפורש כי יישלחו לו הודעות כאמור לחו"ל ומסר כתובת בחו"ל למשלוח הודעות או אם ביקש לקבל את ההודעות באמצעות אתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי.

הודעות ללקוח
שמקום מושבו בחו"ל
[תיקון התשע"ה]
(מס' 2)

(המשך בעמוד הבא)

משלוח דפי חשבון
ללקוחות
[תיקונים:
התשנ"ג (מס' 2),
התשס"ג, התשס"ח,
התשע"ה (מס' 2)]

30. (א) תאגיד בנקאי ישלח אחת ל-6 חרשים לפחות, לכל לקוחותיו פירוט התנועות בכל חשבון שלהם (להלן – דף חשבון).

(ב) (בוטל).

(ג) לגבי פקדונות לזמנים קצובים די בהודעה על גמר תקופת הפקדון, או דף חשבון, אחת לשנה לפחות.

(ד) לגבי פקדון ניירות ערך די בהודעה המפרטת יתרות על פי סוגי ניירות הערך, לפחות פעם בשנה.

(ה) בהודעה כאמור בסעיף קטן (ג), יציין התאגיד הבנקאי פרטים אלה:

(1) סכום הפיקדון;

(2) סכום הריבית והתקופה שבגינה חושבה הריבית;

(3) שיעור הריבית לאותו פיקדון; הופקדו בפיקדון אחד סכומים הנושאים שיעורי ריבית שונים, יצוין שיעור הריבית לכל סכום;

(4) האם שיעור הריבית הוא קבוע או משתנה; היה שיעור הריבית משתנה, יציין התאגיד הבנקאי את דרך השינוי, ואת השיעורים השונים שחלו על הפיקדון במהלך התקופה שאליה מתייחס דף החשבון;

(5) סכום הפרשי הצמדה;

(6) המדרים או השערים שלפיהם חושבו הפרשי הצמדה;

(7) הטבה שניתנה ללקוח במהלך השנה שאליה מתייחס הדיווח; היתה הטבה ביטוח ללקוח – יודיע התאגיד הבנקאי על שיעור דמי הביטוח, מועד סיום הפוליסה, סכום הביטוח והיקף הכיסוי של הפוליסה.

(ו) לגבי הלוואה לתקופה העולה על שנה, ולא יאוחר מיום 28 בפברואר, הנפרעת בתשלומים, יודיע התאגיד הבנקאי אחת לשנה נתונים אלה:

(1) פירוט התשלומים בשנה החולפת ומועדיהם, וכן פירוט סך כל סכומים אלה לפי קרן, ריבית, הפרשי הצמדה, דמי גוביינא או הוצאות אחרות; כללו התשלומים האמורים פירעון פיגורים משנים קודמות, יצוין סכומם;

(2) סכום יתרת הלוואה או סכום פיגור תוך הבחנה בין קרן, ריבית והפרשי הצמדה;

(3) בהלוואה שניתנה לאחר 1 בינואר 2002, ושאותה רשאי הלקוח לפרוע בלא עמלות פירעון מוקדם – מועד הפירעון הקרוב;

(4) בהלוואה בריבית משתנה – שיעורי הריבית בהתייחס לתקופת הדיווח.

(ז) תאגיד בנקאי יציין בדף חשבון עובר ושב את מסגרת האשראי שאושרה ללקוח ושיעור הריבית על האשראי כפי שהם למועד משלוח דף החשבון.

31. (א) תאגיד בנקאי המאפשר ללקוחותיו לקבל הודעה או דף חשבון באמצעות מסוף של מחשב, והלקוח אכן קיבל את כל המידע באמצעות המסוף לפני היום שבו על התאגיד הבנקאי לשלוח לו הודעה או דף חשבון בהתאם לכללים אלה, לא יהיה חייב להודיע או לשלוח דף חשבון לאותו לקוח. (תיקון התשס"ח)
- (ב) ביקש הלקוח לקבל מהתאגיד הבנקאי הודעות או דפי חשבון באמצעי אלקטרוני שקבע המפקח, לא יהיה התאגיד הבנקאי חייב להודיע או לשלוח דף חשבון לאותו לקוח נוסף על משלוח ההודעות ודפי החשבון באמצעי האלקטרוני כאמור.
32. מסר הלקוח הוראה טלפונית והשיחה הוקלטה וטרם נמחקה, ימסור התאגיד הבנקאי ללקוח, לפי בקשתו, הוקלטה מהשיחה.
33. (בוטל).
- 33א. על ערב יחולו רק סעיפים 3(א), 4 ו-5, ככל שהם נוגעים לחיוביו של הערב.
- 33ב. תאגיד בנקאי המפרסם הצעשה לקבלת פיקרונות או למתן אשראי, יכלול בפרסום את תנאי הפיקדון או האשראי, לרבות שיעור הריבית השנתית המתואמת הממוצעת, סוג ההצמדה ובסיסה, ותקופת הפיקדון או האשראי.
34. תאגיד בנקאי פטור ממשלוח הודעות ללקוחות על פי סעיפים 8 ו-11, בשל סכומים הנקובים בתוספת ה'; אין בהוראה זו כדי לפטור את הבנק מלמסור ללקוח פרטים אם ביקש זאת.
35. המפקח רשאי לשנות את הסכומים הנקובים בכללים אלה בהודעה שתפורסם ברשומות.
36. כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשמ"ו-1986 – בטלים.
37. (א) תחילתם של כללים אלה, למעט סעיפים 21 ו-22(7) ביום כ"ו בסיון התשנ"ג (15 ביוני 1993).
- (ב) תחילתם של סעיפים 21 ו-22(7) ביום י"ח בטבת התשנ"ד (1 בינואר 1994).
1. הוראת התיקון בק"ת 6673 היתה להחליף את ס"ק (4) בסעיף 44. הכוונה היא ככל הנראה לסעיף 33.

תוספת א'

(סעיף 1)

דרך חישוב ריבית מתואמת שנתית

הריבית המתואמת השנתית, כאמור בסעיף 1 לכללים אלה, נועדה להביא למכנה משותף ריבית שחושבה בדרכים שונות ולפרקי זמן שונים, והיא מביאה בחשבון את הריבית דריבית בהתאם למועדי התשלום של הריבית.

להלן מובאות נוסחאות מעבר מריבית תעריפית שנתית לריבית מתואמת שנתית, ומריבית מתואמת תקופתית לריבית מתואמת שנתית (כאשר הריבית אחידה על פני התקופה).

בנוסחאות אלה –

i – שיעור ריבית תעריפית שנתית;

m – מספר חישובי הריבית בשנה (כך לדוגמה כאשר חישוב הריבית הוא יומי $m = 365$ כאשר הוא חודשי $m = 12$ וכדומה);

n – אורך תקופת ההלוואה או הפיקדון, בימים;

R – שיעור ריבית מתואמת שנתית;

r – שיעור ריבית מתואמת תקופתית;

(1) נתון i

מקרה כללי:

$$R = \left[1 + \frac{i}{m}\right]^m - 1$$

בהישוב ריבית יומי:

$$R = \left[1 + \frac{i}{365}\right]^{365} - 1$$

בהישוב ריבית רבעוני:

$$R = \left[1 + \frac{i}{4}\right]^4 - 1$$

(2) נתון r

מקרה כללי – במקרה של 365 ימים בשנה:

$$R = (1+r)^{\frac{365}{n}} - 1$$

כאשר

$$r = \left[1 + \frac{i}{m}\right]^{m \left(\frac{n}{365}\right)} - 1$$

תוספת ב'
(סעיף 5(א)(4))

נוסח ההודעה בעיתונים ועל גבי לוח בסניפים וכן באתר האינטרנט של התאגיד הבנקאי בקשר לשינויים בעלות האשראי בחשבונות עובר ושב:

שינויים בעלות האשראי בחשבונות עובר ושב ופירוט מרכיבי העלות

1. חשבונות חוזרים דביטוריים:

העלות החדשה המרבית		השינוי (בנקודות אחוז)	א. ריבית
מתואמת	תעריפים		
_____ %	_____ %	_____ %	1) ריבית בסיסית
_____ %	_____ %	_____ %	2) תוספת סיכון מרבית
_____ %	_____ %	_____ %	3) שיעור הריבית המרבי על אשראי במסגרת המאושרת
_____ %	_____ %	_____ %	4) תוספת מרבית בשל אשראי החורג מהמסגרת המאושרת
_____ %	_____ %	_____ %	5) שיעור מרבי של ריבית כוללת על אשראי חריג
_____ %	_____ %	_____ %	ב. עמלת הקצאת אשראי (לרבעון)
_____ %	ש"ח _____	ש"ח _____	ג. דמי ניהול קבועים (לרבעון)

2. ער"ש:

העלות החדשה המרבית		השינוי (בנקודות אחוז)	א. ריבית
מתואמת	תעריפים		
_____ %	_____ %	_____ %	1) ריבית בסיסית
_____ %	_____ %	_____ %	2) תוספת סיכון מרבית
_____ %	_____ %	_____ %	3) שיעור הריבית המרבי על אשראי במסגרת המאושרת
_____ %	_____ %	_____ %	4) תוספת מרבית בשל אשראי החורג מהמסגרת המאושרת
_____ %	_____ %	_____ %	5) שיעור מרבי של ריבית כוללת על אשראי חריג
_____ %	_____ %	_____ %	ב. עמלת הקצאת אשראי (לרבעון)
_____ %	ש"ח _____	ש"ח _____	ג. דמי ניהול קבועים (לרבעון)

תוספת ג'
(סעיף 22(7))

שיעור ריבית מתואמת שנתיית המגולמת בדמי החכירה

1. שיעור ריבית חודשית המגולמת כדמי החכירה הוא r הפותר את משוואה (1).
בנוסחה זו –
PV – המחיר היסודי של הנכס (ללא מע"מ);
PMT – התשלום החודשי הקבוע (ללא מע"מ);
CF₀ – תשלומי עמלה וחיוכים אחרים בעת כריתת החוזה שאינם מהווים כיסוי הוצאות ממשיות;
n – תקופת החכירה בחודשים;

$$(1) \quad PV = CF_0 + \sum_{t=1}^n \frac{PMT}{(1+r)^t}$$

2. שיעור הריבית השנתית המגולמת בדמי החכירה – r_a

$$(2) \quad r_a = [(1+r)^{12} - 1] \times 100$$

תוספת ד'
(סעיף 26(ב))

(בוטלה)

(תיקונים: התשס"ג,
התשע"ה)

תוספת ה'
(סעיף 34)

[תיקון התשנ"ג
(מס' 2)]

הסכמים הפטורים ממשלוח הודעות ללקוחות

תאגיד בנקאי פטור ממשלוח הודעות ללקוחות בגין הסכומים הבאים:

סכום הפטור	פירוט	מספר הסעיף
75	זיכוי בריבית על פקדון לזמן קצוב	8
1,000	הודעה מוקדמת על פרעון פקדון לשנה ומעלה	11

כ"ו באב התשנ"ב (25 באוגוסט 1992)

יעקב פרנקל
נגיד בנק ישראל